

สมุนไพรในตำรับยาหอม

นพมาศ สุนทรเจริญนนท์

ชะลูด

ชื่ออื่น ๆ	นูด ลูด (1)
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Alyxia reinwardtii</i> Blume (1, 2)
ชื่อพ้อง	<i>Alyxia nitens</i> Kerr (1)
วงศ์	APOCYNACEAE (1, 2)
ส่วนที่ใช้	เปลือกต้น (2)

กรรมวิธีการผลิต

เถาชะลูดสดๆ ที่เก็บมาแล้ว จะต้องทุบ ลอกเอาเปลือกสีดำข้างนอกทิ้ง ได้เปลือกชั้นในสีขาว นำมาผึ่งแดดให้แห้ง มีกลิ่นหอมมาก หากไม่ลอกเปลือกนอกออก เมื่อแห้งจะไม่มีกลิ่นหอม (2)

สารสำคัญ

สารกลุ่ม coumarins: coumarin, scopoletin (3), alyxialactone, 4-epialyxialactone, coumarin glycoside I (2), monohydroxycoumarins (3-hydroxycoumarin, 5-hydroxycoumarin, 8-hydroxycoumarin, 3-hydroxycoumarin glycosides I และ II) (4)

สาร iridoid diglucoside: pulosarioside (5)

ลักษณะภายนอกของเครื่องยา

เปลือกไม้มีวุ้นเป็นแผ่นบางๆ กลิ่นหอม (2)

ประโยชน์ทางยา

การใช้ตามภูมิปัญญา: สรรพคุณยาไทยใช้เถาต้มน้ำดื่มเป็นยาบำรุงกำลัง แก้ลมวิงเวียน แก้อ่อนเพลีย เปลือกต้นชั้นในมีกลิ่นหอม ชุ่มชื้น เป็นยาบำรุงกำลัง (2)

เอกสารอ้างอิง

1. The Forest Herbarium, Royal Forest Department. Thai Plant Names Tem Smitinand. Revised ed. Bangkok: Prachachon Co., 2001.
2. ชัยนัต พิเชียรสุนทร วิเชียร จีรวงศ์. คู่มือเภสัชกรรมแผนไทย เล่ม ๕ คณาเภสัช. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อมรินทร์, 2547.
3. Supavilai P, Sadavongvivat C, Reutrakul V. Chemical constituents of *Alyxia reinwardtii* (APOCYNACEAE). Abstract of 1973 Bangkok Symposium on Scientific Research at the Science Society of Thailand, 30 Nov-2 Dec 1973.
4. Lin LJ, Lin LZ, Ruangrungsi N, Cordell GA. 3-Hydroxycoumarin glycosides from *Alyxia reinwardtii* var. *lucida*. *Phytochemistry* 1993;34(3):825-30.
5. Kitakawa I, Shibuya H, Baek NI, Yokokawa Y, Nitta A, Wiriadinata H, Yoshikawa M. Pulosarioside, a new bitter trimeric-iridoid diglucoside from an Indonesian jamu, the bark of *Alyxia reinwardtii* Bl. (APOCYNACEAE). *Chem Pharm Bull* 1988;36(10): 4232-5.